

ДЕТІНІЗАЦІЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ТА ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

Одним із пріоритетних напрямків роботи державних органів виконавчої влади є питання детінізації заробітної плати та легальної зайнятості населення. Легальна трудова діяльність – це основа соціальної захищеності працюючого населення. “Тіньова” зайнятість послаблює соціальний захист працівників, зменшує надходження до бюджетів та державних соціальних фондів.

Відповідно до нині діючого пенсійного законодавства встановлена пряма залежність розміру пенсії від страхового стажу та заробітку, з якого фактично сплачені страхові внески до Пенсійного фонду. У страховий стаж враховуються лише ті періоди роботи, у яких проводилось нарахування та, за які повністю сплачені страхові внески із заробітної плати в сумі не меншій мінімального страхового внеску, що і визначено статтею 24 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”.

Наголошуємо, що мінімальний розмір заробітної плати з 01.01.2021 складає 6000 грн., відповідно, розмір мінімального страхового внеску, становить 1320 грн: $(6000 \text{ грн} \times 22\% = 1320 \text{ грн})$.

Тобто щомісячний платіж повинен становити не менше мінімального розміру - 1320 грн.

Чимало роботодавців, особливо фізичні особи-підприємці, ігнорують гарантований рівень мінімальної заробітної плати і, бажаючи уникнути “податкових та пенсійних витрат” виплачують працівникам заробітну плату у “конвертах”. А відтак, якщо працівник отримує заробітну плату у “конверті” без сплати страхових внесків, то такі періоди не зараховуються до страхового стажу працівника, та не включаються в заробіток для розрахунку розміру пенсії.

Лише легально оформлений найманий працівник може відчувати себе соціально захищеним. Адже, громадяни, які працюють “не офіційно”, зокрема без укладання трудової угоди, позбавляють себе: трудового стажу, допомоги по тимчасовій непрацездатності, а жінки ще і допомоги по вагітності та пологах, оплачуваної відпустки, інших соціальних виплат та, зрештою майбутньої пенсії.

Одним із найпоширеніших методів мінімізації видатків роботодавців є оформлення працівників за угодами цивільно-правового характеру. В цьому випадку роботодавці здійснюють нарахування та сплату єдиного соціального внеску на фактично нараховані виплати, які є, як правило, значно нижчими за мінімальну заробітну плату. Як наслідок, страховий стаж зараховується пропорційно сплаченим внескам, а це, лише частина відпрацьованого місяця.

Нагадуємо, що з 1 січня 2021 року, громадянам призначається пенсія у 60 років при стажі не менше 28 років. Кожні 12 місяців вимога до розміру страхового стажу буде збільшуватися на 1 рік.

У 2028-му році, щоб отримати пенсію за віком у 60 років, необхідно буде мати 35 років страхового стажу. У 63 роки пенсія за віком, як для чоловіків, так і для жінок призначатиметься, якщо є страховий стаж від 25 до 35 років. У 65 років призначатиметься за наявності стажу від 15 до 25 років.

З 2000 року в Україні діє система персоніфікованого обліку, яка надає кожній застрахованій особі можливість безоплатно отримувати відомості про себе, тобто, з якої суми заробітної плати, скільки, та за який період сплачено за неї роботодавцем страхових внесків до Пенсійного фонду. На сьогоднішній день, зареєструвавшись на веб-порталі Пенсійного фонду України, кожна застрахована особа має можливість контролювати свою заробітну плату, відображену у звітності роботодавця та перевірити факт сплати внесків, з якої вони перераховані.

Довідково:

Максимальна величина бази нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування – максимальна сума заробітної плати (доходу) застрахованої особи, що дорівнює п'ятнадцяти розмірам мінімальної заробітної плати, встановленої Законом, на яку нараховується єдиний внесок. $6000 \text{ грн.} \times 15 = 90\,000 \text{ грн.}$, відповідно єдиний внесок $19\,800 \text{ грн.}$ ($90000 \times 22\% = 19800 \text{ грн.}$).

Прожитковий мінімум для працездатних осіб:

з 01.01.2021 – 2270 грн

з 01.07.2021 – 2379 грн

з 01.12.2021 – 2481 грн

Прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність:

з 01.01.2021 – 1769 грн

з 01.07.2021 – 1854 грн

з 01.12.2021 – 1934 грн

Не позбавляйте себе майбутнього - наполягайте на легалізації виплати заробітної плати і трудових відносин з роботодавцями.